

132 . Năvodari | Județ: Constanța | Punct: Insula La Ostrov, lacul Tașaul | Anul: 2000

Anul: 2000

Cod RAN: 60516.02

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Stelian Dumitrescu, Silvia Marinescu Bîlcu, Dragoș Moise, Valentin Radu, Valentina-Mihaela Voinea

Instituții: Liceul Năvodari, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Raport arheozoologic privind fauna de mamifere

Raport

Studiul materialului osteologic de mamifere provenit din tell-ul eneolitic de pe insula "La Ostrov" (Năvodari, lacul Tașaul, jud. Constanța) - Campaniile 1999-2000

Materialul faunistic recoltat în cursul campaniilor de săpături arheologice 1999 - 2000 din ultimele niveluri Gumelnița A2 ale tell-ului de pe insula "La Ostrov" cuprinde resturi aparținând următoarelor grupe de animale: Mollusca, Pisces, Reptilia, Aves, Mammalia. Resturile osteologice de mamifere sunt în număr de 861 dintre care au fost determinate 445.

Amintim de asemeni și câteva resturi osteologice umane descoperite izolat (7 fragmente de oase lungi, o ulnă, două metapodii și o falangă). Studiul resturilor osteologice de mamifere a condus la identificarea a celor 5 specii domestice caracteristice epocii: bou (Bos taurus), oaie (Ovis aries), capră (Capra hircus), porc (Sus domesticus), câine (Canis familiaris), precum și a 9 specii sălbatice: cal (Equus cf. caballus), bour (Bos primigenius), cerb (Cervus elaphus), căprior (Capreolus capreolus), mistreț (Sus scrofa attila), lup (Canis lupus), vulpe (Vulpes vulpes), pisică sălbatică (Felis silvestris), castor (Castor fiber).

Mamiferele domestice dețin supremația, atât ca număr de resturi (73,93%), cât și ca număr minim de indivizi (64,44%). În cadrul acestora pe primul loc se situează ovicaprinele, urmate de bovine și suine.

Rămâne de descoperit de unde provin aceste animale, deoarece este foarte puțin probabil ca toate acestea să fi fost crescute pe insulă, dată fiind suprafața ei restrânsă. Posibil ca ele să provină dintr-o zonă de pe malul lacului Tașaul, unde să fi fost crescute de o altă comunitate gumelnițeană instalată acolo, cu care locuitorii insulei să fi avut relații strânse.

Este de la sine înțeles că nici mamiferele sălbatice nu provin de pe insulă, vânarea lor presupunând incursiuni în zonele din preajma lacului, unde existau și perimetre împădurite, fapt dovedit de caracteristicile ecologice și de habitat ale speciilor identificate.

Se pare că animalele, după ce erau ucise, erau aduse întregi pe insulă (probabil transportate cu bărcile), nesuferind operații de tranșare prealabile, dovadă fiind prezența resturilor osoase ale autopodului toracic și pelvin (oasele extremităților), atât pentru speciile domestice, cât și pentru cele sălbatice.

Sperăm ca rezultatele viitoarelor campanii de săpături, precum și a unor cercetări periegetice sistematice să aducă date importante pentru înțelegerea modului de viață a comunității gumelnițene de pe insula "La Ostrov", precum și-a relațiilor ei cu alte presupuse comunități din zonă. [Dragoș Moise]

Studiu materialului arheoihtologic din nivelele Gumelnița de la Tașaul - tell (insula "La Ostrov", Năvodari, jud. Constanta). Campaniile arheologice 1999 - 2000

În materialele recoltate la primele periegeze s-au identificat și numeroase oase de pește, iar în prima campanie de săpături din 1999 s-a hotărât realizarea unui prim studiu arheoihtologic. Nu numai poziția

actuală, o insulă în mijlocul unui lac de apă dulce și la o distanță de circa 3 km de litoralul Mării Negre ne incită să studiem aceste vestigii materiale, dar și întrebările legate de importanța pescuitului și a consumului de pește. Încă de la început ne-am propus să colectăm toate oasele de pește și să le studiem împreună. Am ținut cont doar ca acestea să aparțină de nivelul eneolitic. Pentru că în sectorul 4 s-a observat o abundență de oase de pește s-au prelevat 70 l de sediment.

În campania 2000, de data aceasta în sectorul 5, s-a prelevat la fel un eșantion de 30 l. Ulterior acestea au fost sitate la umed prin site de 4 mm și 1 mm.

Materialul se prezintă într-o stare bună de conservare. Este destul de friabil, dar nu foarte fărâmițat. Permite o bună identificare până a nivel de specie și de asemenea permite luarea măsurătorilor atât de necesare pentru reconstituirea dimensiunilor. Ca distribuție deocamdată nu putem spune mare lucru deoarece primele structuri arheologice de abia au fost puse în evidență. Din această cauză nici modalitățile noastre de prelevare nu au fost punctuale decât în măsura în care ele puteau oferi o mai bogată informație.

Până în prezent s-au determinat 8 genuri sau specii. Ținând cont de mediul lor de viață diferit am împărțit taxonii în marini, sturioni și dorada (*Sparus aurata*) și dulcicoli: crapul (*Cyprinus carpio*), babușca (*Rutilus rutilus*), știuca (*Esox lucius*), somnul (*Silurus glanis*), bibanul (*Perca fluviatilis*) și șalăul (*Stizostedion lucioperca*). Se observă dominanța netă a speciilor dulcicole ce ating 96%. Sturionii și dorada ocupă doar 4%. Privind aceste date deși preliminară putem afirma încă de pe acum că pescuitul se efectua cu preponderență în apă dulce și mai rar în mare sau lagună.

Alte specii cum ar fi gobiidele (guvizi) frecvent întâlnite la țărmurile înalte cu fund stâncos, caracteristice lacului Tașaul, nu au fost deocamdată identificate nici măcar la sita de 1 mm. Comparând procentul ocupat de peștii dulcicoli (88%) din totalul de 154,673 kg obținut în urma reconstituirii dimensiunilor ni se confirmă și cantitativ că peștii de apă dulce sunt mult superiori celor marini.

Deși primele cercetări arheologice suferă din lipsă de material necesar unor studii complexe, avem totuși importante informații despre pescuitul și consumul peștilor în așezarea de pe insula "La Ostrov". Astfel, urmărind lista de specii determinate se observă apartenența indivizilor la două grupe distincte, marine și dulcicole. Atât numărul de resturi, cât și dimensiunile reconstituite sunt superioare taxonilor de apă dulce, conducându-ne la concluzia că pescuitul de bază se realiza în apă dulce, cel în mare sau lagună fiind de mai mică importanță.

Dimensiunile mari de captură ale speciilor dulcicole ne indică o prezență foarte veche a lacului. Astfel de talii ar fi fost imposibil de dezvoltat în râul Casimcea. Un alt argument ar fi tocmai această grupare a taxonilor de apă dulce ce nu se pot dezvolta și trăi într-un ecosistem lacustru instabil, supus anual la fluctuații mari de salinitate. Pe de altă parte speciile marine sunt rare, sugerând un pescuit intermitent și de mai mică importanță. Aceste considerații ne conduc la ideea că pescuitul se realiza pe lac și în lagună, singurul loc unde puteau fi întâlnite aceste condiții fiind tot lacul Tașaul și lacul Corbu din imediata vecinătate.

Situația geografică imaginată arăta astfel: suprafața actuală a lacului Tașaul era cu apă dulce, iar cea a lacului Corbu era o lagună cu apă salmastră, perisipul pentru acest lac, ce desparte apele lagunare de apele marine, fiind intermitent cu numeroase porțițe. Desigur că această imagine a mediului înconjurător sitului, văzută doar prin prisma speciilor de pești pescuite ar părea forțată. Tocmai de aceea admitem și alte variante ale configurației litorale care să țină seama și de rezultatele acestui studiu. [Valentin Radu]

Informații suplimentare online

[Raportul 1284 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
